

Кошики верхівкові, поодинокі. Плоди сім'янки сухі, оливково-коричневі, до 3 мм завдовжки, з чубчиком з гладеньких щетинок. Цвіте з кінця липня, плодоносить до жовтня. Хімічний склад представлений фенольними сполуками, в тому числі фенолкарбоновими кислотами, флавоноїдами, стеролами, тритерпенами, поліацетиленами, сесквітерпеновими лактонами. Сироп з квіток досить ефективний при застуді, кашлі, ларингіті і бронхіальній астмі. Для приготування потрібно взяти 150 г квіткових кошиків і додати 300 мл води та 100 г цукру. Потім на слабкому вогні випарити на половину і процідити. Зберігати обов'язково в прохолодному місці. Пити 4–6 разів на день до їди по 1 чайній ложці. Протипоказань у будьяка небагато, просто при тривалому застосуванні у малих дозах вони збуджують центральну нервову систему, у великих – пригнічують її. В цілому ж, препарати малотоксичні, тому не викликають побічних явищ. Квітки чортополоху входять до складу багатьох печінкових, ниркових і шлункових чаїв та зборів.

Мета дослідження. Провести товарознавчий аналіз квіток (кошиків) чортополоху акантоподібного.

Матеріали та методи. Сировину заготовляли влітку 2022 року у фазі масового цвітіння. Широта 49.9822186, східна довгота 36.7434322. Застосовували загально відомі методики фармакогностичного аналізу рослинної сировини.

Результати дослідження. Кошики напівокруглі, обгортка майже гола, листочки обгортки витягнуті, на верхівці з невеличкими колючками, у основі трикутно розширені, квітки трубчасті, крайові квітки трохи зігнуті, колір віночків рожевий або фіолетовий, квітколоже кошика трохи опукле. Органічних домішок – не більше 1 %. Мінеральних домішок – 1 %.

Висновки. Одержані дані можуть бути використані при розробці відповідних розділів проекту методів контролю якості на сировину.

ВИВЧЕННЯ АНТОЦΙΑНІВ ТА АНТОЦΙΑНІДИНІВ У КВІТКАХ ЦИНІЇ ВИТОНЧЕНОЇ МЕТОДОМ ВЕРХ

Тулуб І.О.

Науковий керівник: Бурда Н.Є.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
tulubirina10@gmail.com

Вступ. Антоціани – це глікозиди, агліконами яких є антоціанідини. Вони належать до рослинних пігментів червоно-синього типу і відносяться до групи флавоноїдів. Крім природних барвників, антоціани та антоціанідини відомі своїми антиоксидантними властивостями, вони можуть захищати клітини від ушкоджень, спричинених вільними радикалами. Аналіз літературних джерел показав, що антоціани й антоціанідини можуть знижувати ризик серцево-судинних та неврологічних захворювань, запобігати утворенню пухлин, зменшувати запалення, покращувати зір. Перспективним джерелом антоціанів є цинія витончена (*Zinnia elegans* Jacq.), яка відноситься до родини Asteraceae.

Мета дослідження. Ідентифікація та визначення вмісту антоціанів у квітках цинії витонченої.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження були квітки цинії витонченої сортів Карусель та Рожевий бріліант, які були заготовлені у Харківській області у 2021-2022 р. Квітки сорту Карусель мають різнокольорове забарвлення, зокрема червоне, рожеве, фіолетове, по

краях білі; квітки сорту Рожевий бріліант фіолетового кольору. Вивчення антоціанів проводили методом ВЕРХ за методикою, описаною у наукових публікаціях вчених Кузнєцової В.Ю. та Кисличенко В.С.

Результати дослідження. У результаті проведених досліджень у квітках цинії витонченої обох досліджуваних сортів було ідентифіковано пеларгонідин і ціанідин-3,5-диглюкозид (Таблиця 1).

Таблиця 1. Результати вивчення антоціанів та антоціанідинів у квітках цинії витонченої

Назва сполуки	Кількісний вміст, мг/100 г	
	Сорт Карусель	Сорт Рожевий бріліант
Пеларгонідин	2.36±0.12	3.15±0.30
Ціанідин-3,5-диглюкозид	1.17±0.09	1.88±0.22

Отже, як видно з результатів дослідження, більшою мірою досліджуваний клас сполук накопичувався у квітках цинії витонченої сорту Рожевий бріліант. Однак, сорт Карусель незначно поступався за вмістом антоціанів сорту Рожевий бріліант.

За даними літератури відомо, що пеларгонідин виявляє помітну цитостатичну дію, пригнічуючи прогресування клітинного циклу, індукуючи фрагментацію ДНК. Сучасні наукові дослідження доводять, що пеларгонідин демонструє кращий ефект інгібування пухлин, ніж 5-фторурацил.

Ціанідин-3,5-диглюкозид за фармакологічною дією здатний гальмувати ріст та поширення пухлин. Крім того, він здатний активувати імунну систему для визначення та знищення ракових клітин.

З огляду на це можна припустити, що антоціани беруть участь у розвитку фармакологічної активності цинії витонченої.

Висновки. Отримані експериментальні дані дають підставу для продовження поглибленого фітохімічного вивчення сировини цинії витонченої як перспективної для використання у фармації. Крім того, з огляду на отримані результати дослідження, на сьогодні цинія витончена може розглядатися як потенційне джерело антоціанів, які проявляють виражену фармакологічну активність, зокрема антиоксидантну.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ ТВЕРДИХ ЖЕЛАТИНОВИХ КАПСУЛ З ЕКСТРАКТОМ КАБАЧКА ГУСТИМ

Удовиченко К.О.

Науковий керівник: Рубан О.А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

katernohello@gmail.com

Вступ. На сьогоднішній день, рівень поширеності серед населення гастроентерологічних захворювань постійно зростає – приблизно один з п'яти українців страждає на розлади шлунково-кишкового тракту. Зокрема, значну частину складають пацієнти з виразковою хворобою шлунка та дванадцятипалої кишки (6-10% населення), хронічним гастритом або дуоденітом (~5% населення), які спричиняють постійний біль, обмеження активності і працездатності. Безумовно, це негативно впливає на якість життя пацієнтів, тому розробка